

spotmedia.ro

Halloween cu Putin pe coada de rachetă. De ce viziunea lui asupra ordinii mondiale va eșua

Valentin Naumescu

11-14 minutes

După ce la Beijing tocmai s-a încheiat carnavalul roșu, intens mediatizat în Occident, liderul Rusiei a dorit și el să iasă public cu „tezele din octombrie”. Acum câteva zile, **Vladimir Putin și-a expus viziunea asupra viitorului ordinii mondiale** la Clubul Valdai din Moscova, un fel de think tank de casă al Kremlinului. Există un aparent mesaj structurat în cuvintele sale dar există un mesaj politic și dincolo de cuvinte, mai important chiar decât primul. Să le luăm pe rând.

De ce a vorbit Putin acolo, în public? Pentru rușii „îmburgheziți” din clasa mijlocie a marilor orașe, care oricum nu mai cred în el? Nu.

Pentru oligarhii îmbogățiți din afaceri murdare cu statul și serviciile secrete, care-și caută cu cinism soluții pe cont propriu, în caz că nu „se aruncă de la fereastră”? Nu.

Pentru recruții amărâți, neechipați și nepregătiți din zonele sărace și periferice, pe care îi ia cu jașca de pe stradă pentru a-i trimite să moară în Ucraina? Nu.

Pentru *intelighentia* rusească, în scop analitic și reflexiv? Nu.

Putin a spus ce a spus pentru a **transmite Occidentului că dorește să negocieze** și să iasă cât mai repede posibil din războiul pe care el însuși l-a început și care a devenit o groapă din care, pe măsură ce sapă, nu poate să mai iasă.

Ceea ce nu spune Vestul, dar noi înțelegem, este că toți liderii politici ai lumii democratice știu foarte bine că **Putin ar vrea să negocieze cu SUA (în niciun caz cu Ucraina, căci nu asta îl interesează) și să i se ofere o cale onorabilă de a ieși** din mizeria pe care a creat-o. Dar, așa cum este firesc să tratezi un agresor, lumea democratică și liberală („Occidentul”, să spunem așa, un termen pe care Putin îl înfierează de fiecare dată cu mânia imperialistă rusească), nu acceptă șantajul războiului și amenințările de la Kremlin, așa cum nu i-au acceptat lista aberantă de pretenții și condiții anunțată de Moscova în decembrie anul trecut.

Nici SUA, nici UE, nici NATO nu i-au dat și nu îi vor da satisfacție lui Putin și nu vor intra cu acesta într-o negociere absurdă – pe de o parte pentru că numai Ucraina poate decide când, dacă și ce este de negociat și ce nu cu Rusia despre teritoriul, statutul și aspirațiile ei, pe de altă parte pentru că democrațiile occidentale nu au niciun motiv să negocieze cu un agresor o nouă ordine europeană și mondială, neliberală și nebazată pe dreptul internațional.

Dimpotrivă, **Vestul a decis să crească susținerea de toate felurile posibile pentru Ucraina și să lase Rusia să fiarbă în suc propriu**, pentru a o eroda economic și militar și a grăbi prăbușirea regimului Putin. Acest lucru nu se spune, dar este evident și o știu toți, de ambele părți ale conflictului. A recunoscut-o public acum câteva săptămâni purtătorul de cuvânt al președintelui Turciei, care a afirmat că „Putin dorește negocierea unei noi mari înțelegeri cu Occidentul”, pe

considerentul că ordinea post-Război Rece și-a atins limitele și suntem astăzi în fața unor noi realități, mult diferite de cele din 1991, de la prăbușirea Uniunii Sovietice. **Pentru asta a început Putin războiul în februarie, crezând că îl va termina foarte repede** iar prin ocuparea Ucrainei va determina Vestul să negocieze cu el, de frica unei extinderi a invaziei spre țările est-europene din regiune.

Planurile inițiale ale lui Putin deja au eșuat. Nici nu a cucerit Ucraina, nici nu a schimbat regimul democratic pro-occidental de la Kiev, nici nu a divizat NATO, nici nu a scos prezența militară americană din Europa, nici nu negociază nimeni cu el. După opt luni de război, Rusia lui Putin este într-o fundătură politică, economică, militară, tehnologică, având pierderi uriașe pe toate planurile.

Toți în Occident știu deja că Putin ar vrea să negocieze și că este din ce în ce mai presat și mai disperat să negocieze cât mai repede cu SUA termenii unei noi înțelegeri asupra ordinii mondiale, crezându-se un fel de Stalin care stă la masa învingătorilor și discută de la egal la egal cu americanii și englezii. Dar ceea ce nu înțelege Putin e că el este acum **călare pe o coadă de rachetă** care nu mai sperie pe nimeni, pe care ucrainenii o tratează cu umor, calm și stăpânire de sine, odată ce răul a fost deja făcut, o coadă de rachetă care nu aduce deloc beneficii de calitate a vieții cetățenilor ruși și care a unit lumea democratică și civilizată împotriva barbariei rusești.

Putin este așadar călare pe o mârtoagă, în condițiile în care ordinea mondială de mâine va fi cea a tehnologiilor avansate, a educației și inovației, unde Rusia ocupă un binemeritat loc 45[1] la nivel mondial. Dar, vor contraargumenta unii, chiar și o mârtoagă te poate ucide, dacă-ți trage o copită bezmetică în cap, așa că, înapoiată cum este, Rusia nu e cu nimic mai puțin

periculoasă, cel puțin în regiunea noastră...

Putin nu trebuie lăsat să câștige. Rusia trebuie învinsă în acest război de ocupație, indiferent cât ar dura războiul. Luni, ani sau decenii. Discursurile doctrinare și programatice ale lui Putin despre noua ordine mondială trebuie să sune în gol. La fel ca o fabulă, războiul acesta își va avea și el „morală lui”, adică lecția pe care o vom transmite în manualele de istorie copiilor generațiilor următoare. Ce le vom spune, că dreptul forței a prevalat, sau că forța dreptului se impune întotdeauna? Nu, ***Macron nu are dreptate când spune că „Rusia nu trebuie umilită”, dreptate au Anne Applebaum[2] sau Alexander Motyl[3] când spun că „Rusia trebuie umilită”.*** Aceasta trebuie să fie „morală” finală a Războiului lui Putin.

Când perspectiva înfrângerii va deveni inevitabilă și limpede pentru sistemul de putere din Rusia, Putin va fi eliminat din interior, exact de către cei despre care crede că sunt „ai lui” (cercul greilor puterii, *siloviki*, adică armată, servicii, politicieni din eșalonul al doilea), ca o frunză uscată dusă de vânt. Încă nu s-a format masa critică a schimbării, dar presiunea internă este în creștere iar ***exprimarea publică a nemulțumirilor rușilor de rând ar încuraja și ar grăbi lovitura de palat.*** Toate la timpul lor.

Ca întotdeauna în cazul liderilor autocrați și regimurilor totalitare, discursurile doctrinare cu iz paradigmatic trebuie privite pe două planuri extrem de diferite – cel ***formal***, de suprafață, în care conducătorul satrapiei dorește să pară intelectual, doct, să expună o viziune inteligentă, profundă, rezonabilă și plauzibilă asupra viitorului, folosind cuvinte mari, generoase, credibile, și cel ***informal***, care ascunde adevăratele îngrijorări, realități și vulnerabilități ale țării respective.

Ce ne spune așadar Vladimir Putin, în plan formal, în această *grand vision* de la Valdai? Că dorește „**o ordine multipolară, justă, în care să nu mai existe dominația Occidentului**” și în care „**să discutăm de la egal la egal, pentru a construi un viitor comun**” (cine cu cine să discute de la egal la egal?, întrebăm noi, cățelii de pe margine, căci impresia noastră este că dulăul rus jigărit exact asta transmite, că ar vrea să nu mai fie considerat cățel – deci egalul cățelilor – și de aceea latră așa de tare și chiar a mușcat din cățelul ucrainean care tocmai îi spunea că vrea să fie considerat egal cu el)...

Viziunea lui Putin este defectă inclusiv la nivel formal, pentru că nu spune cu cine vrea să fie egal. Strict la nivelul cuvintelor, făcând apel la clișee precum „multipolar, just, fără dominație, egal, să contruim împreună un viitor comun” etc., o astfel de viziune ar putea înșela însă pe cei mai naivi, mai fragili intelectual și mai ignoranți, sau să ofere idioților utili ai Rusiei, celor de pe statul de plată al Moscovei și rusofililor convinși pretextul să spună că, iată, Rusia transmite Occidentului semnale constructive dar americanii nu vor să facă pace în Ucraina...

Toți dictatorii lumii au vorbit și vorbesc așa, despre o lume mai dreaptă și mai bună, în timp ce în țara lor își otrăvesc, împușcă sau arestează opozanții, închid presa liberă și transparentă, obligă justiția să dea verdicte truate în folosul puterii și să întemnițeze rivalii politici etc. Dar nici măcar nu este aceasta principala miză a discursului lui Putin. El știe foarte bine că discursul în sine nu schimbă nimic și oricum ceea ce spune un agresor, conducătorul unui regim criminal și mincinos, nu are nicio valoare în lumea adevărului și a libertății. Celălalt mesaj, cel implicit, este mai important.

Cel mai mult, Putin se teme de căderea Rusiei în irelevanță

la nivel global. Ceea ce îl sperie pe Putin este **emergența unei ordini bipolare sino-americane în care Moscova va fi obligată să-și caute un loc**, de o parte sau de cealaltă, acceptând fie rolul de benzinărie ieftină a Chinei, fie normele dreptului internațional și exigențele Occidentului, plătind pentru crimele din Ucraina.

Dând în mod repetat semnalul că vrea să negocieze cu SUA de la egal la egal, el arată, de fapt, slăbiciunile tot mai accentuate ale Rusiei, aflată la un pas de prăbușire economică și militară. **Statele Unite nu vor negocia cu Rusia lui Putin și nu o vor repune la masa marilor puteri**, pentru motivul simplu că Rusia nu mai are demult argumente pentru a fi acolo, în secolul XXI.

Coada de rachetă pe care s-a urcat Putin, în acest Halloween din 2022, nu este un argument pentru susținerea unui model de ordine mondială cu Rusia recunoscută ca mare putere pe plan global. Nici Kim Jong-Un nu este invitat la masa marilor puteri și în aranjamentele ordinii mondiale, deși are și el rachetele lui. Sunt multe alte cerințe și condiții pentru a fi acceptat ca mare putere a ordinii mondiale a secolului XXI, iar Rusia este departe de a le îndeplini.

Viziunea lui Putin asupra viitorului ordinii mondiale va eșua, pentru că **Rusia și regimul său nu dispun de argumente suficiente și credibile pentru includerea în primul cerc de putere și influență al sistemului global.** Rusia este o țară din care proprii ei cetățeni vor să fugă în Occident. Este un dezastru intern. Este o narațiune (*Russkiy Mir*, lumea rusă) din care nimeni nu vrea să facă parte, un model de viață care nu atrage pe nimeni, nici în interior, nici în țările vecine.

Totul este forțat și fals în imperiul rus. Nu există un *Russian Dream* care să inspire cu adevărat pe cineva, dincolo de

propaganda grețoasă a regimului și de corul umil și obedient al popimii ortodoxe corupte. Nu există nici libertățile, frumusețea vieții și confortul lumii occidentale, nici dezvoltarea economică și tehnologică autoritaristă și bunăstarea relativă înregimentată din China, care au creat poporului chinez sentimentul că au început să se ridice din mizeria secolului trecut, chiar dacă sunt încă departe de standardele occidentale, chinezii oricum nepunând pe primul plan drepturile și libertățile individuale. ***Problema majoră a Rusiei este că nu îndeplinește nici una, nici cealaltă din fețele succesului unui regim politic, fie el liberal sau iliberal.***

Ceea ce nu poate înțelege fostul ofițer KGB este că niciodată o țară care eșuează pe plan intern în a se dezvolta și a împlini așteptările cetățenilor săi nu va putea constitui un model care să inspire lumea. Nu, Rusia nu va mai fi niciodată o mare putere, egală cu Statele Unite ale Americii sau cu China. Regimul post-Putin va trebui însă să aleagă dacă va accepta să colaboreze cu lumea democratică și să plătească pentru crimele comise în Ucraina în numele distopiei putiniste, renunțând definitiv la ambițiile imperiale, sau va prefera să fie benzinăria ieftină a Chinei și să se scufunde în sărăcie și subdezvoltare. Căci un alt rol nu mai există pentru Moscova.

---

[1] https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2021/ru.pdf

[2] https://www.washingtonpost.com/opinions/anne-applebaum-nato-pays-a-heavy-price-for-giving-russia-too-much-credits-true-achievement-under-threat/2014/10/17/5b3a6f2a-5617-11e4-809b-8cc0a295c773_story.html

[3] <https://thehill.com/opinion/national-security/3599121-why-vladimir-putin-must-be-humiliated/>

